

BARBARA STUCHLIKOWA

Nowe stanowisko *Carex pulicaris* L. w Karpatach Zachodnich — A new locality of *Carex pulicaris* L. in the Polish West Carpathian Mountains

Wpłynęło 22. V. 1963

W lipcu 1962 roku, w czasie prowadzenia badań fitosocjologicznych na łąkach pasma Policy, znaleziono nowe stanowisko *Carex pulicaris*, nie podawanej dotychczas z tej części Karpat. Jest to gatunek rosnący z reguły na zatorfionych łąkach i wilgotnych pastwiskach, rzadziej w wilgotnych olszynach (Rehman 1871).

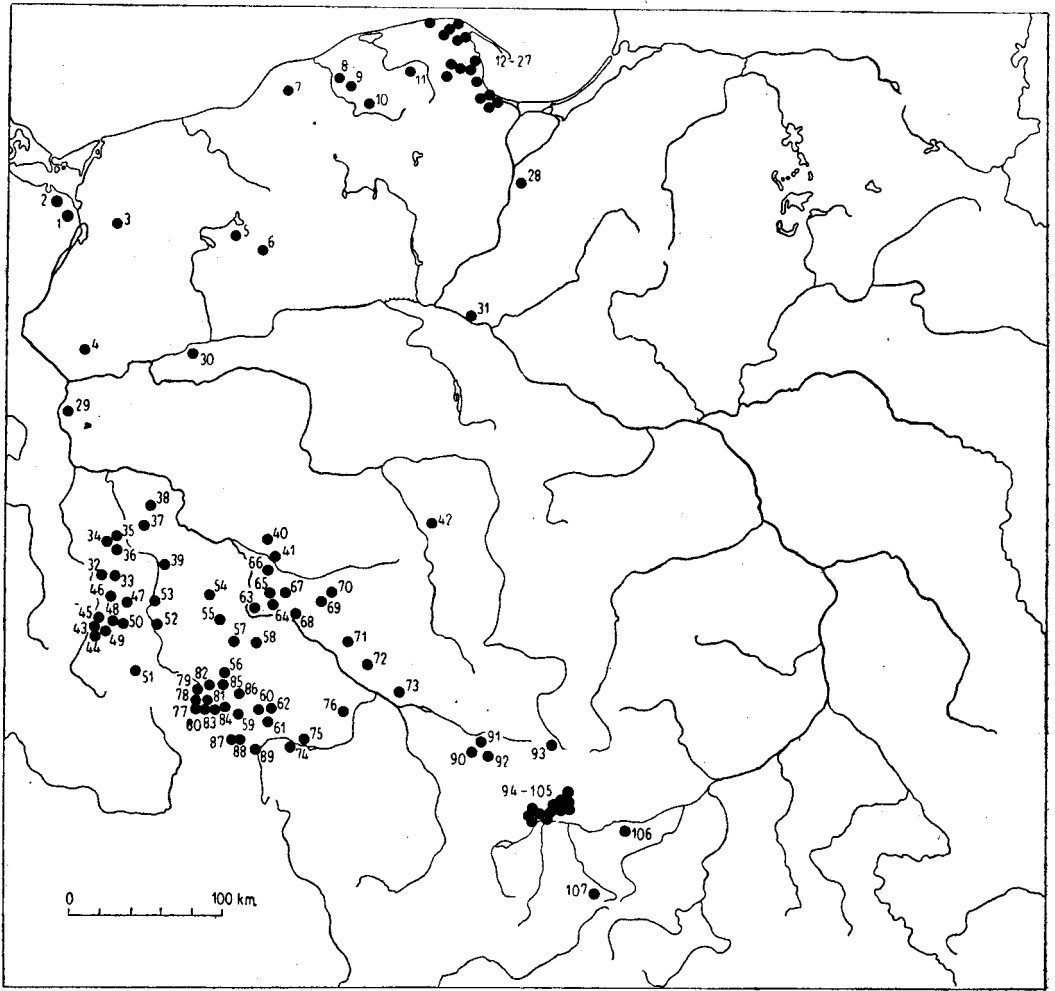
Na terenie Policy *Carex pulicaris* rośnie w wilgotnym płacie zespołu *Hieracio-Nardetum* na wysokości 640 m n.p.m., na południowych stokach pasma, w przysiółku „Pod Lasami”, należącym do miejscowości Sidzina. Turzyca ta występuje tu obficie, tworząc dość duże darnie. Zamieszczone zdjęcie fitosocjologiczne charakteryzuje otoczenie stanowiska:

2. VII. 1962. Teren płaski. Ogólne pokrycie roślinności 100%, roślin wyższych 80%, mchów i porostów 80%. Wysokość darni 5 cm. Powierzchnia zdjęcia 40 m². Gatunki charakterystyczne dla zespołu *Hieracio-Nardetum* (Characteristic species of the association): *Carex pilulifera* 2.2, *Carex pallescens* +. Gatunki charakterystyczne dla związku *Nardo-Galion saxatilis* i rzędu *Nardetalia* (Characteristic species of the alliance and order): *Nardus stricta* 2.2, *Polygala vulgaris* 1.1, *Polygala oxyptera* +, *Hieracium auricula* +, *Platanthera bifolia* +. Gatunki charakterystyczne dla klasy *Nardo-Callunetea* (Characteristic species of the class): *Sieglingia decumbens* 3.3, *Potentilla erecta* 2.2, *Hieracium pilosella* 1.1, *Antennaria dioica* +, *Luzula multiflora* +. Gatunki towarzyszące (accompanying species): *Plantago lanceolata* 2.2, *Carex pulicaris* 1.3, *C. panicea* 1.2, *Alchemilla micans* 1.1, *A. Walasii* 1.1, *Anthoxanthum odoratum* 1.1, *Carlina vulgaris* 1.1, *Fragaria vesca* 1.1, *Leontodon hispidus* var. *glabratus* 1.1, *Linum catharticum* 1.1, *Prunella vulgaris* 1.1, *Thymus pulegioides* 1.1, *Trifolium repens* 1.1, *Achillea millefolium* +, *Agrostis vulgaris* +, *Alchemilla pastoralis* +, *Bellis perennis* +, *Carex fusca* +.2, *C. Oederi* +.2, *Centaurea jacea* +, *Cynosurus cristatus* +, *Daucus carota* +, *Euphrasia brevipila* +, *Equisetum arvense* +, *Galium verum* +, *Hypericum maculatum* +, *Hypochoeris radicata* +, *Juniperus communis* +, *Lathyrus pratensis* +, *Leontodon autumnalis* +, *Lotus corniculatus* +, *Mentha verticillata* +, *Ononis arvensis* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Plantago media* +, *Ranunculus acer* +, *Rosa canina* +, *Sanguisorba minor* +, *Trifolium dubium* +, *Vaccinium vitis-idaea* +; *Thuidium Philiberti* * 3.3, *Thuidium* sp. 2.2, *Hylocomium splendens* 2.2, *Rhytidiadelphus triquetrus* 2.3, *Entodon Schreberi* 1.3, *Climacium dendroides* 1.1, *Calliargon cuspidatum* +, *Ctenidium moluscum* +, *Fissidens adianthoides* +, *Polytrichum juniperinum* +, *Peltigera polydactyloides* 1.1.

Plat porośnięty jest rzadko przez *Juniperus communis* i pastwiskowe formy *Picea excelsa*.

Meusel (1943) uważa *Carex pulicaris* za element europejsko-borealno-górski. W Europie środkowej roślina ta rośnie zarówno na nizinach, jak i w górach, np. w Tyrolu po wysokość 2086 m n.p.m. (Hegi). Ponadto występuje na Kaukazie i Sy-

* Wszystkie mchy oznaczył dr M. Kuc.

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Carex pulicaris* L. w Polsce
 Fig. 1. The distribution of *Carex pulicaris* L. in Poland

berii, natomiast brak jej w obszarze śródziemnomorskim. Pospolita jest w całej południowej Skandynawii i na zachodnich jej wybrzeżach (Hultén 1950). Majewski (1917) oraz Stankow i Taliew (1957) wymieniają ją z europejskiej części Związku Radzieckiego. Z Czechosłowacji podana została z Karkonoszy, z okolic Pragi, z Wyżyny Czesko-Morawskiej, z Łysej Góry (Lysa Hora) w Beskidzie Śląskim, z północnej części Zagórza (Zahorie) (Dostál 1950) oraz z Pienin z „Łąki Zalipnice“ koło Czerwonego Klasztoru (Gustawicz 1894). Ta ostatnia data nie została potwierdzona w nowszej literaturze.

W Polsce gatunek ten występuje głównie na Pomorzu (Czubiński 1950) i Dolnym Śląsku, w dolinie Odry i Nysy (Wimmer 1857, Fiek 1881, Schube 1903, 1904). Ponadto rośnie w rozproszonych stanowiskach na Górnym Śląsku (Wąso-

wicz 1877), w dolinie Przemszy (Raciborski 1884), w okolicy Kalisza w województwie poznańskim (Berdau okaz zielnikowy Zielnika Zakładu Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego) oraz w powiecie chrzanowskim (Rehman 1869). Rozmieszczenie *Carex pulicaris* w Polsce przedstawia ryc. 1.

WYKAZ STANOWISK *CAREX PULICARIS* W POLSCE

Pomorze Zachodnie

1—31 za Czubińskim (1950).

Wielkopolska

32. Lipa Łużycka *, pow. Żary, Schube 1903; 33. Borowe, pow. Żary, Schube 1903; 34. Żary, Schube 1903; 35. Żagań, Schube 1904; 36. Bożnów, pow. Żagań, Fiek 1881; 37. Okolice Zielonej Góry, Schube 1903; 38. Zielona Góra, Schube 1904; 39. Kozłów, pow. Bolesławiec, Schube 1903; 40. Góra, Schube 1904; 41. Okolice Góry, Schube 1903; 42. Kleczewo koło Kalisza, Berdau, okaz zielnikowy z Zielnika Zakładu Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego.

Dolny Śląsk

43. Osiek, pow. Zgorzelec, Schube 1903; 44. Łomnica, pow. Zgorzelec, Schube 1903; 45. Łagów, pow. Zgorzelec, Schube 1903; 46. Węgliniec, pow. Zgorzelec, Schube 1903; 47. Ołdrzychów, pow. Bolesławiec, Schube 1903; 48. Mściszów, pow. Lubań, Schube 1903; 49. Mikułowa, pow. Lubań, Schube 1903; 50. Pisarzowice, pow. Lubań, Fiek 1881; 52. Okolice Lwówka Śląskiego, Schube 1903; 53. Bolesławiec, Schube 1904; 54. Zimna Woda, pow. Lubań, Schube 1903; 55. Legnica, pow. miejski Wrocław, Schube 1904; 56. Bolków, pow. Jawor, Schube, 1904; 57. Raczkowa, pow. Legnica, Fiek 1881; 58. Piątnica, pow. Legnica, Fiek 1881; 59. Łączna, pow. Wałbrzych, Fiek 1881; 60. Dzierżoniów, Schube 1904; 61. Nowa Ruda, Wimmer 1857; 62. Bielawa pow. Dzierżoniów, Fiek 1881; 63. Lubiąż, pow. Wołów, Schube 1904; 64. Wołów, Wimmer 1857; 65. Zagórzycy, pow. Wołów, Głowacki 1962; 66. Okolice Wołowa, Schube 1903; 67. Pełczyn, pow. Wołów, Fiek 1881; 68. Uraz, pow. Trzebnica, Wimmer 1857; 69. Prusice, pow. Milicz, Schube 1904; 70. Oborniki Śląskie, pow. Trzebnica, Schube 1903; 71. Kątna, pow. Oleśnica, Fiek 1881; 72. Biskupice Oławskie, pow. Oława, Fiek 1881; 73. Ładza, pow. Opole, Fiek 1881; 74. Ujeździec, pow. Nysa, Schube 1904; 75. Rzymiany, pow. Nysa, Fiek 1881; 76. Grodków, okaz zielnikowy z Zielnika Zakładu Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego, bez autora i bez daty.

Sudety

51. Karkonosze, powyżej stawów, Schube 1904; 77. Ściegny, pow. Jelenia Góra, Schube 1903; 78. Miedzianka, pow. Jelenia Góra, Schube 1904; 79. Janowice Wielkie, pow. Jelenia Góra, Fiek 1881; 80. Kowary, pow. Jelenia Góra, Schube 1904; 81. Marciszów, pow. Kamienna Góra, Schube 1903; 82. Trzciano, pow. Jelenia Góra, Schube 1903; 83. Kamienna Góra, Wimmer 1857; 84. Dobromyśl, pow. Kamienna Góra, Fiek 1881; 85. Chwaliszów, pow. Wałbrzych, Fiek 1881; 86. Świebodzice, Schube 1904; 87. Chwałsko Śląskie, pow. Kamienna Góra, Fiek 1881; 88. Mieroszów, pow. Wałbrzych, Fiek 1881; 89. Radków Kamieniołom, pow. Kłodzko, Fiek 1881.

Górny Śląsk

90, 91. Okolice Tarnowskich Gór, Schube 1903; 92. Tarnowskie Góry, Schube 1904; 93. Poręba Mrzygłodzka, pow. Zawiercie, Kaznowski 1927.

Wyżyna Małopolska

94. Dolina Czarnej Przemszy, Gustawicz, okaz zielnikowy PAN Kraków; 95. Dolina Przemszy, Raciborski 1884; 96. Dąbrowa, pow. Jaworzno, Rehman 1869; 97. Siersza, pow. Chrzanów, Rehman

* Stanowiska z literatury niemieckiej z terenu Ziemi Zachodnich podano w brzmieniu polskim za Rospondem (1948).

1869; 98. Niesposz, pow. Chrzanów, Gustawicz, okaz zielnikowy PAN Kraków; 99. Czyżówka, pow. Chrzanów, Rehman 1869; 100. Myślachowice pow. Chrzanów, Rehman 1869; 101. Chrzanów, Rehman 1869; 102. Młoszowa, pow. Chrzanów, Gustawicz, okaz zielnikowy PAN Kraków; 103. Dułowa, pow. Chrzanów, Gustawicz, okaz zielnikowy PAN Kraków; 104. Trzebinia, pow. Chrzanów, Rehman 1869; 105. Trzebinia, pow. Chrzanów, Gustawicz, okaz zielnikowy PAN Kraków; 106. Wola Duchacka koło Krakowa, Raciborski 1884.

Karpaty Zachodnie

107. Pasma Policy, 2. VII. 1962, lg. Barbara Stuchlikowa.

Katedra Botaniki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie

LITERATURA

1. Abromeit J., Steffen H., Neuhoff W. 1898—1940. Flora von Ost- und Westpreussen. S. 1248. Königsberg (Pr.).
2. Besser W. 1809. Primitiae Florae Galiciae utriusque. Str. 237. Viennae.
3. Czubiński Z. 1950. Zagadnienia geobotaniczne Pomorza. Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Wydz. Mat.-Przyr., Kom. Fizjogr., Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią 2: 439—658.
4. Dostál J. 1950. Květena ČSR. Str. 2269. Praha, Přírodověd. Naklad.
5. Fedczenko B. A., Flerow A. F. 1910. Flora Jewropejskoj Rossii. Str. 173. Izd. A. F. Diewriena, Pietiersburg.
6. Fiek E. 1881. Flora von Schlesien. S. 477. Breslau (Wrocław).
7. Flora Polska I. 1919. Str. 427. Pol. Akad. Umiej. Kraków.
8. Formanek E. 1887. Květena Moravy a rakouského Slezska. Str. 141. Brno.
9. Głowacki Z. 1962. Notatki florystyczne z powiatu wołowskiego. Fragm. Flor. et Geobot. 8 (2): 119—129.
10. Gustawicz B. 1894. Dodatek do flory pienięskiej. Spraw. Kom. Fizj. AU. 29: 1—12.
11. Hegi G. Illustrierte Flora von Mitteleuropa 2. J. Lehman Verl. München.
12. Hultén E. 1950. Atlas över växternas utbredning i Norden. Str. 512. Stockholm.
13. Kaznowski K. 1927. Rośliny naczyniowe okolic Zawiercia. Spraw. Kom. Fizjogr. PAU. 62: 185—207.
14. Majewskij P. 1917. Flora średniej Rossii. Str. 675. Izd. M. S. Sabasznikowych, Moskwa.
15. Meusel H. 1943. Vergleichende Arealkunde, Bd. 2. Verl. Gebrüder Borntraeger, Berlin.
16. Raciborski M. 1884. Zmiany zaszły we florze okolic Krakowa w ciągu ostatnich dwudziestu pięciu lat pod względem roślin dziko rosnących. Spraw. Kom. Fizjogr. AU. 18: 100—126.
17. Rehman A. 1869. Sprawozdanie z wycieczki botanicznej w zachodnią część Galicji. Spraw. Kom. Fizjogr. AU. 2: 1—10.
18. Rehman A. 1871. O formacjach roślinnych w Galicji. Spraw. Kom. Fizjogr. AU. 5: 105—131.
19. Rospond S. 1948. Skorowidz ustalonych nazw miejscowości na Ziemiach Odzyskanych. Str. 339. Inst. Kartogr. i Wydaw. „Glob.”, Wrocław.
20. Schube T. 1903. Die Verbreitung der Gefäßpflanzen in Schlesien. S. 362. Breslau (Wrocław).
21. Schube T. 1904. Flora von Schlesien. S. 456. W. G. Korn Verl., Breslau (Wrocław).
22. Stankow S. S., Taliew W. J. 1949. Opredielitel wysszich rastenij jewropejskoj czasti SSSR. Str. 969. Gosudarstw. Izd., „Sowieckaja Nauka”, Moskwa.
23. Wąsowicz M. D. 1877. Rodziny: Trawowate, Ciburowate, Sitowate na Górnym Szląsku. Spraw. Kom. Fizjogr. AU. 11: 64—83.
24. Wimmer F. 1857. Flora von Schlesien. S. 695. Breslau (Wrocław).

SUMMARY

In 1962 the author found a new locality of *Carex pulicaris* L. in the Polica range (West Carpathian Mountains). This species, which was unknown in this region of Poland, is growing on the south slopes of the Polica range (640 m. a. s. l.), on a wet meadow belonging to the *Hieracio-Nardetum* association. The present paper includes also a map of distribution of *Carex pulicaris* in Poland (fig. 1) with a list of the respective localities (pp. 57—58).

Department of Botany, Pedagogical College, Kraków